

IDROTTSFÖRENINGENS VERKSAMHET

Avsikten med efterföljande beskrivning över Vamlingbo gymnastik- och idrottsförenings (GoIF) verksamhet är inte att trötta läsarna med tabeller och siffror, utan att i stället ge läsarna en kortfattad översikt av verksamheter som utövats och händelser som timat, ibland till utövarnas glädje och kanske lika ofta till deras besvikelse.

Föreningen bildades i augusti månad 1938 vid en samling i kommunalrummet i skolan. De som stod bakom bildandet var bl a följande:

Erik Esklund (vald till ordf.)
Gösta Widén (-"- sekr.)
Karl J.Larsson (-"- kassör)
Gunnar Larsson Augstens
Sture Bergqvist, dräng vid Austre
Carl-Olof o Bertil Jacobsson Bilds
Torsten, Stig o Ingemar Widén
Sven J. Larsson Simunde
Anton Antonsson Väannes
Gerhard Söderström Kvarna
Viktor Hansén Bonsarve
Gunnar Hamberg, estländare
Alfred Olofsson Västlands
och eventuellt flera.

Den första verksamhet föreningen bedrev synes ha varit gymnastik och friidrott. En helt annan aktivitet första tiden var att föreningen engagerade sig i anläggandet av badbryggorna vid Grumpe. Dessa tillkom under åren 1939-1940 på föreningens initiativ. God hjälp hade den av militären, som bidrog med material och arbeten. Undertecknad har ett gott minne av att formarna till betongkasunerna byggdes uppe bakom småskolan. Senare fraktades de till Grumpe där betonggjutning gjordes.

Gymnastik

Gymnastiken bedrevs i skolans gymnastiksal. Under krigsåren när skolan blev upptagen av militären flyttades den till sockenmagasinets övervåning. Gymnastikövningarna syftade i första hand till fysisk uppbyggnad, förenat med märkestagningar. Någon tävlingsgymnast fanns det inte i föreningen. "Meste" ledare var Sven J. Larsson Simunde.

Friidrott

Under de första åren utkämpades det friidrottskamper mot arvfjenden, Burgsviks IF. Den första kampen mot Burgsviksborna skedde i slutet av 1930-talet. Tyvärr har kunskapen om resultatet gått

förlorat, så tillvida inte någon av de äldre kan lämna klarhet om detta.

Föreningen hade som tävlingsdräkt tagit efter den som Matteuspojarna i Stockholm hade, bruna byxor och brun tröja med revärer och emblem i vitt. Faktiskt en mycket stilfull dräkt. Om det möjligtvis skulle finnas kvar någon hel uppsättning så borde den sparas till eftervärlden.

I början av 1940-talet synes friidrott och terränglöpning ha varit de enda aktiviteter som utövades i föreningen.

Prisutdelning på 1930-talet. Frv: Rune Mattson, Birger Johansson, Konrad Johansson, Viktor Hansén och Gösta Widén.

I terränglöpning är det Stig Widén som med sitt lätta löpsteg vinner framgångar. År 1942 når han en tredjeplacering i DM i terränglöpning. Samma år vinner han Levide-terrängen. Andra goda löpare under denna period är Carl-Olof Jacobsson och Anton Antonsson. Den senare utvecklas med tiden till en god långdistansare, sedan han flyttat till Stockholm där han tävlade för Spårvägens IF.

En stor händelse i föreningen var när den arrangerade landsbygdsmästerskapet i terränglöpning den 14 maj 1944. Tävligen var förlagd med start och mål på Körkrum. Sekreteriatet var i skolan. Tävligen samlade 63 deltagare och är nog den största tävling som föreningen har arrangerat. Den sportsliga framgången blev också stor då Stig Widén vann seniorklassen överlägset, och att den då sextonåriga Erling Hansson belade en förnäm femteplacering i juniorklassen, endast 37 sek efter segraren. Erling som senare flyttade till Södertälje utvecklades till en mycket god medeldistansare. Han blev faktiskt så bra att han aspirerade på att bli uttagen till olympiaden i Helsingfors år 1952.

Under 1940-talet utkämpade föreningen olika friidrottskamper. År 1945 deltog den i en serie där motståndarna var Hablingbo, Etelhem, Burs och

Rone. Då vamingarna vann alla kamperna, så vann man även serien.

En annan friidrottsmatch som inte får falla i glömska är den som utkämpades i Hagen, troligtvis även den år 1945. Det var en kombination mellan Vamlingbo och Burgsvik som mötte den då mycket framgångsrika Lau GOIF i friidrott. Kampen var mycket jämn och avgörandet skulle falla i den avslutande stafetten. Denna skulle löpas som svensk stafett, dvs att första löparen löper 100 m, den andre 200 m, den tredje 300 m och den avslutande löper 400 m. Till en början var det jämnt mellan löparna, men på tredje sträckan misslyckades lauborna med växlingen och blev ungefär 100 m efter. Hemmalöparen startade optimistiskt, ja mycket överoptimistiskt. Vid 200 m ledde han stort, men började knäa alltmer. Laus slutman löpte taktiskt och på sluttampen pressade han sig före i mål. Därmed vann Lauborna totalt. Det var många molokna sudergutar som sökte sig hemåt den söndagskvällen.

Goda friidrottare hade föreningen i Axel Larsson och Alf Esklund. Den senares bästa gren var längdhopp. Som bäst hoppade han uppemot 7 m. Axel Larsson var en god sprinter och kvartmilare. En mycket bra prestation gjorde han vid en friidrottsmatch mot Södertörn år 1943 på Gutavallen. Då representerade han Gotland på 400 m. Knappt slagen och med en tid av 53,0 sek blev han tvåa. Tiden måste anses vara en mycket god med hänsyn till dåtidens banor och träningsmetoder.

Föreningens bästa kastare var Sven J. Larsson i kula, Viktor Hansén i diskus och Bertil Jacobsson i spjut. Deras resultat nådde dock aldrig upp till den nivå att de kunde mäta sig med de bästa på distriktsnivå.

Orientering

Denna sport har bedrivits i mycket ringa omfattning. Några tävlingar i hemmaskogarna fram på höstkanten brukades anordnas, men oftast med ett fåtal deltagare. Någon egentlig tävlingsverksamhet har inte bedrivits inom föreningen.

Skidåkning

En enda skidtävling har föreningen anordnat. Det var en tävling med deltagare från Burgsvik och Vamlingbo som gick av stapeln någon gång under den snörika första delen av fyrtioalet. Den vanns av "norrlänningen" Clarence Lundberg, vilken som sig bör var en god skidåkare. Sylve Berg var trea. Som tvåa placerade sig burgsviksbon Karl Gustav "Boxarn" Pettersson. Damklassen med ett fåtal deltagare vanns av Gunborg Mårtensson. Senare under

fyrtioalet deltog några unga förmågor i några skidtävlingar, dock utan några påtagliga framgångar.

Bandy

Isen på Lingen gav naturliga förutsättningar för bandyspel. Tidigt under fyrtioalet utkämpades det matcher mot Burgsvik, Hablingbo och Klintehamn, lite längre fram i tiden även mot Fardhem, Hemse och Rone. Bra bandyspelare av den äldre generationen var Erik Berling och Torsten Widén. I den yngre uppsättningen av goda bandyspelare var Benne Mårtensson och Georg Pettersson de mest framträdande.

Bandy på Lingen på 1950-talet. Frv: Erik Berling, Bernhard Mårtensson, Bertil Norrby och Stig Svensson.

År 1952 vinner föreningen det lilla distriktsmästerskapet. Året därefter är framgången än större, då man blir distriktsmästare i bandy på Bogevikens is genom att besegra Slite IF med uddamålet av tre. Senare följer ytterligare framgångar då man även år 1955 vinner DM i bandy genom vinst över Visby AIK på Gutavallen. Ändå verkar det som om laget inte ger sitt yttersta i den matchen för på vägen hem byter man till vinklade klubbor och beseprar Stånga IF med 6-0 i en ishockeymatch.

Milda vintrar och splittring med ishockeyn påverkar sporten negativt så att den med tiden tynar bort i såväl föreningen som i distriktet.

Fotboll

Denna begivenhet tar sin början i bygden strax före och under krigsåren. Då spelar militärerna fotboll mot varandra vid Anderse och på några andra platser. Det påverkar i sin tur ungdomarna att själva pröva sina färdigheter i konsten att hantera bollen. Den absolut första matchen mot ett utsoknes lag

spelades mot Hamra bakom Albert Bäckströms lagård vid Långmyra. Match nummer två spelades i samband med en basar på Hamrabornas idrottsplats. Då dessa kamper avgjordes på för små planer, och då varken spelarna eller domaren hade kunskap om reglernas tillämpning, får dessa första försök ses som en tidig parentes i socknens fotbollsliv.

Vamlingbo fotbollslag kring 1950. Uppe frv: Sven Mårtensson, Ove Bergvall, Bernhard Mårtensson, Bertil Norrby, Georg Pettersson samt Arne Norrby. Nedre raden: Rutger Johansson, Arne Sjöberg, Stig Svensson, Olle Mårtensson och Berndt Johansson.

Det är under år 1949 som föreningen på allvar går in för fotboll. Då har man anmält sig till seriespel i södra serien, och är således med i seriesystemet med fastställda regler och neutrala domare. Starten på hösten blir usel då samtliga matcher förloras. Något bättre blir våromgången då några poäng vinnas. Nästa spelår är också mediokert för föreningen. Det är först under det tredje spelåret, 1951-1952, som framgångarna börjar komma, då föreningen besestrar flera lag som man tidigare har förlorat stort emot. Då placerar sig Vamlingbo på en hedrande andraplats i den södra serien.

Nästa spelår, 1952-1953, kan betecknas om ett mellanår för föreningen, då man inte lyckades att kvalificera sig till den nyinförda mellanserien klass II. Det medförde att spelåret därefter fick tillbringas i klass III, den lägsta serien där bl a Torsburgens BK gjorde entré och sorti efter en tappert genomförd höstsäsong. Sedan följde några år med blandade med- och motgångar.

Då spelareunderlaget var alldeles för litet för att få ihop till ett någorlunda bra lag, beslöt man att sammangå med den gamla arvfunden, Burgsviks IF, vilka hade ungefär samma problem. Sammanslagningen skedde år 1957. Då bildades Hoburgs IF, som mycket snart blev ett av Gotlands bästa lag. Där utmärkte sig många av de yngre. Frågan är om

inte sådana begåvningar som Håkan Berling, Alf Karlsson, Olle Widén mfl var de allra bästa fotbollspelare som har funnits i föreningen och dess fortsättning i Hoburgs IF.

Ishockey

Denna sport gör sitt intåg på Gotland i det tidiga 1950-talet. Under några år växer denna nymodighet, från att ha utövats av endast några föreningar, till att bli den verkliga innesporten, oaktat att den vid den tiden alltid spelas utomhus.

Första året Vamlingbo mönstrar ett ishockeylag är år 1952. Följande år, 1953, deltar laget i seriespel i klass III, södra serien. Den vinner laget och får därmed, efter först ha slagit Havdhem i en kvalificering, spela i den högre serien klass II nästkommande år.

Under hösten år 1953 påbörjas byggandet av ishockeybanan vid bastun. Efter ett träget arbete av spelarna och med starkt stöd av bygdens folk, kan den tas i bruk i en match mot Havdhems IF vintern 1954.

Efter att ha vunnit klass II spelåret 1955, får laget därmed spela i högsta serien på Gotland. Det är under säsongen 1956 som laget är som allra bäst, då det når en tredje plats i den högsta serien. Säsongen år 1957 är mild, och då förekommer det inget seriespel alls på Gotland.

Då sammanslagningen med Hoburgs IF kom till stånd år 1957 var därmed föreningens ishockeyverksamhet avslutad.

Redan då och kanske något tidigare var intresset för sporten i avtagande. En viktig orsak därtill var nog att spelare och supporters i längden tröttnade på det otacksamma arbetet att spola upp banor, vilka oftast regnade bort dagen därefter. En annan orsak var att spelarmaterialet var magert. Det spelades aldrig med tre kedjor eller med två fulla backpar. Det fanns för få spelare att tillgå.

Ishockeyperioden i föreningen varade således i 5-6 år. Under denna tid hade den en social funktion i bygden. Det blev något att samlas omkring i vintermörkret. Mötesplatsen i mejeriets pannrum hade också sin sociala funktion. Den var den verkliga lejonkulan. Där smiddes planerna, där avnjöts segrarna och där fick man rannsaka sina förluster.

Idrottsföreningen inför framtiden

Liksom allting annat så hade idrottsföreningen sin tid. Oavsett vilka resultat som presterades, så var den till glädje för många i bygden. Det är faktiskt lite vemodigt att konstatera att det inte längre hoppas längdhopp eller spelas fotboll i Hugo Engströms hage. Men, vem vet, tiderna kan förändras.